

Marko Pogačnik: *Zemeljske spremembe in človekova preobrazba*. Študentska založba Litera, 2002 (zbirka Nova znamenja; 1).

Da se razumemo. *Zemeljske spremembe in človekova preobrazba* naj ne bo prva knjiga Marka Pogačnika, ki bi jo prebral nekdo, na novo zainteresiran za njegovo delo. Sicer se utegne zgoditi, da bo tudi zadnja. Avtor, ki se sicer ukvarja z zdravljenjem zemlje, predpostavlja znanje, ki si ga je mogoče pridobiti v njegovih predhodnih delih: *Zmajeve črte, ekologija in umetnost* (1986), *Uvod k skrivnostim istrske krajine* (1986), *Ljubljanski trikotnik* (1988), *Za zdravljenje zemlje* (1990), *Ko se Boginja vrne* (1994), *Elementarna bitja* (1996), *Zdravljenje zemlje, zdravljenje sebe* (1998), *Moč zemlje in Kristusova navzočnost* (2000).

Delovna etika in praksa Marka Pogačnika zemljo obravnavata kot inteligentno kozmično bitje (in ne kot pasiven kos materije). Njen energetski sistem odgovarja človeškemu do te mere, da je metoda akupunkture uporabna tudi pri obnavljanju zdaj že hudo načete življenjske sile rodnega planeta. Kot kipar se je tega lotil po svoje, s klesanjem kamnitih blokov, ki, postavljeni na prava mesta, vzpostavljajo izgubljeno ravnotežje. Pri tem se deloma naslanja na geomantijo, prastaro, v precejšnji meri že pozabljeno tradicijo povezovanja z zemeljskimi energijami, ter na vzhodnjaški feng šui; prilagajanje obeh metod pa je tako ali tako poglavje zase. Skrivnostne, pa vendar prepričljive namige na izgubljeno predkrščansko izročilo, navezave na skrito in pozabljeno je sposoben prepoznati tudi na mestih, kjer bi jih najmanj pričakovali, med drugim v palači OZN ter celo na področju nekdanjega koncentracijskega taborišča Dachau. Od tu do sklepa, da so večšine, o katerih govori, premogli tudi določeni akterji novejši zgodovine, seveda ni daleč.

Z mnogimi od njegovih predpostavk se je mogoče strinjati vsaj, dokler ostajamo na področju teorije in lepih besed, dokler nam ne gre za nič drugega kot za bolj pretanjeno (teoretično) ekologijo in morda celo za ponotranjenje vse pogostejših fraz o povezavi človeka in okolja. Delovanje v praksi pa je seveda nekaj popolnoma drugega, še posebej, če ima človek opraviti s silami, ki presegajo vsakdanje sporazumevanje. Vsi, ki bi se njegovega pisanja lotili po padalsko, utegnejo biti zgroženi že ob domačnosti, s katero predpostavlja in nagovarja elementarna bitja, angelske mojstre, duhovne vodnike, bolj ali manj personificirane naravne sile.

Knjiga, ki je pred nami, pa prinaša še vse kaj hujšega, nič manj kot *Apokalipso* zdaj. Prvič objavljena oktobra 2000 (v angleškem izvirniku) naj bi na laž postavila vse, ki mislimo, da se je prerokbam o koncu sveta rok iztekel 31. 12. 1999 popolnoma. Po Marku Pogačniku se je neke vrste apokaliptični proces začel že 11. februarja 1998 in je prav zdaj v polnem zamahu. Nepričakovanega vpogleda seveda ne bo obremenil z jehovskih imidžem, pač pa ga bo raje imel za zemeljsko preobrazbo. Za začetek nas še lahko potolaži, da "ne bomo občutili zemeljskih sprememb v obliki prerokovanih kataklizem na snovni ravni, saj se nam bližajo po sofisticirani poti in 'plešejo' skozi pretanjene ravni

resničnosti." Da je zemlja stopila na pot prenavljanja svoje "eterične, čustvene in duhovne zgradbe" pa je zaznal v drastičnih spremembah v zemeljskem energijskem polju in žarčenju njenih tal. Dokler gre zgolj za uvod v radikalne preobrazbe, je še mogoče govoriti o "razmeroma nenasilnem" preoblikovanju planeta. Katakлизma lahko še nekaj časa poteka neopazno, na nevidnih nivojih, prav dolgo pa menda ne bo več moglo biti tako. Pogačniku bombastičnost sicer ne pristaja, in tudi na tem mestu govori s svojim običajnim, že tako pretirano mirnim glasom. Vse, čemur imamo slediti, je po njegovem le nujnost, ki naj slednjič privede do rojstva nove zemlje, svobodnejše v oziru na snovne razsežnosti in omejeno število dimenzij. Ključ do skrivnosti, ki se imajo udejanjiti, se tako skriva v svetopisemski Apokalipsi, slovitem *Razodetju svetega Janeza*. Marko Pogačnik sicer svari pred paniko, ki bi utegnila zavladati, ko bodo začeti procesi dosegli povprečen človeški prag zaznavanja (beri: ko se bo pričela serija neizbežnih katastrof), sam pa ob obetajoči se agoniji ostaja čudno miren. Pogled na umazane podrobnosti kozmične čistke mu zakriva fascinacija nad končnim rezultatom, preobraženo Zemljo, sicer pa je njegovo delo v veliki meri apel človeštvu, naj se dobro pripravi na spremembe, ki bodo na določeni stopnji "seveda neprijetne". Zemlja, kakršna naj bi se izvila po končanih dramatičnih mukah, bo, po njegovem, "na simboličen način" odgovarjala novemu Jeruzalemu, ki ga prav tako opisuje Apokalipsa. Običajne omejitve prostorsko – časovno – eteričnih razsežnosti naj bi bile odpravljene, tako "destilirana" zemlja pa bo "dosegla prosojnost, značilno za drage kamne in kristale", ter se uveljavila kot "posrednik med različnimi razsežnostmi vesolja." Težnja k dematerializaciji pa se tako ali tako uveljavlja že zdaj, na povsem konkretnih nivojih znanosti in tehnike. "Obdobje kibernetike pravzaprav že uvaja transmucijo, ki vodi k 'mehki' funkciji snovi."

Imajo tako daljnosežne, visokoletne in globokoumne trditve tudi temu ustrezno kritje? Avtor se sicer zaveda, da je projekcija lastnih strahov in predsodkov prva in največja nevarnost pri zaznavanju "nevidne resničnosti", da tisto, kar bi želeli prepoznati kot duhovno podobo, največkrat popačijo nezavedni miselni vzorci. In kaj stori, da se ne bi, kot mnogo adeptov, izgubil v lastnih zankah? Nekateri od njegovih predlogov za nevtralizacijo projekcij so resnično vredni razmisleka in uporabni tudi v vsakdanjem življenju (še posebej vaja za zaznavanje s hrbtne strani). V glavnem pa naj bi se kredibilnost njegovih vizij potrjevala v sanjah, ki jih tudi na široko navaja, predvsem pa pri hčerah, ki menda v resnici komunicirata z angelskim svetom. Sem in tja mu prikima tudi kak dobri duh ali pa se gre posvetovat z drevesi. Po vsej verjetnosti pa bo še naprej veljalo, da trditve te vrste dokazov niti ne potrebujejo, saj gre pri vseh, ki so mu pripravljeni slediti, le za potrjevanje lastnih občutkov, ki, v kolikor se ujemajo z mojstrovimi, niti ne iščejo več posebno trdne argumentacije.

"Koliko katastrofe potrebuje človek?" se sprašuje Sloterdijk, in po naključju sem prav na tem mestu pred leti komentirala njegov *Evrotaoizem*. Ne smemo sicer pozabiti, da je pri nemškem mislecu na delu elegantna z dolgočasnost

svetovljana, svetlobna leta oddaljena od dobronamerneža Pogačnika. Primerjava med dvema povsem neprimerljivima piscema pa je fascinantna že zato, ker v osnovi črpata iz istega vira: iz dobro znanega občutka, da tako ne bo šlo več naprej. Da je svet prezasičen sam s sabo in da so se do onemoglosti izpeli že vsi motivi dominantne zahodne civilizacije. Da je izčrpanost obenem fizična in psihična. Navsezadnje pa že Sloterdijk priznava, da "še ne moremo govoriti o priznanju Zemlje kot 'dejanskosti' z lastnimi pravicami. Zmeraj terjamo od nje, da nam služi kot samoumevna, nedramatična osnova za neverjetno, dramatično izgradnjo in ekspedicije. Vendar stoji ta terjajoča drža dandanes pred svojo katastrofo."

Seveda se je po mili volji mogoče strinjati, da ni, kot meni Sloterdijk, mogoče ničesar storiti in da se lahko le še naslajamo nad ironično lepoto brezupa, lahko pa tudi, spet po mili volji, pritrdimo Pogačniku in odhitimo reševati ta svet. Pisca pa se bosta, ne glede na končno odločitev bralca, še mnogokrat srečala. V prvi vrsti ju družijo prepričanje, da je za obstoječe stanje kriva afirmacija danes samoumevnih miselnih vzorcev. Linearni koncept časovnosti (ki ga raziskuje Sloterdijk) in binarna logika (ki jo pod drobnogled jemlje Pogačnik) sta v preteklosti pripomogla k svetovni ekspanziji zahodnoevropske kulture, zdaj, ko se je njuna zgodovinska vloga iztekla, pa le še temeljito onesrečujeta ljudi. Zapredeni v umetne sisteme največkrat pač ne uvidimo, da že povsem banalne miselne navade lahko premorejo rušilno moč.

"Običajen vedenjski vzorec novejšje zgodovine je deliti in vladati z medsebojnim odtujevanjem nasprotij, ki po naravi sodijo skupaj in sestavljajo celoto. Naš um zmore ohranjati oblast le v svetu dvojnosti, kjer nasprotni sile slabijo druga drugo v neprestanem medsebojnem bojevanju. Brž ko polju življenjskih sil odvezamo prvinsko moč, ga uspešno izrabimo za človeške samoosrediščene namene. Ne zavedamo pa se, da obenem dramatično slabimo in zaviramo delovanje življenjskih sil za dobrobit celote planetarnega organizma. Posledica je ekološko razdejanje, ki se grozeče širi." Pogačnik je na tem mestu seveda povsem nekaj drugega kot hipi, ki bi v bran pred grdim svetom priporočal le ljubezen in še več ljubezni.

Je knjiga namenjena samo njegovim vernikom ali omogoča tudi civilno branje? Poleg vaj in meditacij, ki bodo marsikoga prepričale s svojim pomirjevalnim učinkom, premore tudi tehtne razmisleke (ali pa navaja nanje), uporabne celo v vsakdanjem življenju, kritično nastrojene sladokusce pa čaka delikatna razprava o zlu, pomenu zla ter združevanju nasprotij. Tematika, ki je bila vredna tako taoistov kot alkimistov, ki sta ji svoje najboljše moči posvetila tako Hildegard von Bingen (1098-1179) kot Carl Gustav Jung (1875-1961).

In za konec? Zapeljiva misel? Za nepopoljšljive? "Doslej je bilo na primer mogoče skrivati travme, zamere ali celo sovražna čustva, a kljub temu odlično delovati na družbeni ravni. Tega je sedaj konec. Med zemeljsko preobrazbo se bo vse pogostejše dogajalo, da bodo človekovi skriti vzgibi ali iluzije hipoma planili na dan in jih bodo vsi prepoznali. Tako pač delujejo moči spremembe." Konec citata.